

Datum:
2013-06-05

Dnr:
2013/77
810

Vår ref:
Tove Carlén

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Att: Fredrik Ludwigs

Remissyttrande

Ett teknikoberoende skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysning
Ds 2013:27

Det finns förutsättningar att begränsa tryck- och yttrandefriheten när det gäller yrkesmässig kreditupplysning, vilket framgår av 1 kapitlet 9 § tryckfrihetsförordningen (TF) och 1 kapitlet 12 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). För att en begränsning ska kunna göras krävs det dock att kreditupplysningen innebär ett ”otillbörligt intrång i enskilds personliga integritet”.

År 2011 genomförde regeringen förändringar som innebar en begränsning av att rätten att meddela kreditupplysningar via databaser, i praktiken internet. Journalistförbundet motsatte sig förslaget på grund av att vi tyckte, och fortfarande tycker, att det inte per automatik kan anses innebära ett otillbörligt intrång i den personliga integritet att lämna en kreditupplysning till någon som inte behöver den. Det stred därmed mot TF och YGL att genomföra de förändringar som regeringen gjorde 2011 och samma sak gäller förändringarna som man avser att göra nu. Det kan här tilläggas att Journalistförbundet inte var ensam i denna uppfattning, JK hade samma ståndpunkt.¹ Förändringarna från 2011 har som framgår av förslaget varit föremål för domstolsprövning.² Förvaltningsrätten fann att skyldigheten att skicka en kopia till den

¹ Prop. 2009/10:151 sid 16.

² Se fotnot Ds 2013:27 sid 32.

kreditupplysningen gäller strider mot grundlagen.³ Målet är överklagat till Kammarrätten som har meddelat prövningstillstånd.⁴ Eftersom det gäller en så principiellt viktig fråga förutsätter vi att man avvaktar dom i denna del.

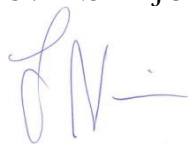
Regeringens motiv till att förbjuda företag att meddela kreditupplysningar via internet var att kreditupplysningar kunde göras tillgängliga för vem som helst som önskade ta del av informationen till exempel en granne, en kollega eller en arbetsgivare. Vid en intresseavvägning kom regeringen fram till att skyddet för den personliga integriteten vägde tyngre än allmänhetens rätt att ta del av kreditupplysningarna via internet.⁵

I det nya lagförslaget vill regeringen ytterligare begränsa möjligheterna att meddela kreditupplysningar. Orsaken är att kreditupplysningsföretag tillhandahåller kreditupplysningar med hjälp av USB-minnen. Journalistförbundet är kritiskt till att regeringen i strid med grundlagen ytterligare vill begränsa rätten att meddela kreditupplysningar. Journalistförbundet är särskilt kritiskt till att förslaget läggs fram utan att det är klarlagt hur stort problemet med kreditupplysningar via USB-minnen faktiskt är. Detta framgår uttryckligen i förslaget: ”Det saknas uppgifter om vilka som beställer kreditupplysningar via de nya tjänsterna och i vilken omfattning det sker.”⁶

Metoden att skicka ut USB-minnen har som framgår av lagförslaget praktiska begränsningar eftersom det hela tiden krävs nya USB-minnen för att hålla uppgifterna uppdaterade. Det är också en kostnadsfråga eftersom det är dyrare att ta del av kreditupplysningar via USB-minnen än vad det var att få dem via internet. Dessa två faktorer tyder på att problemet inte kan vara lika omfattande som det var då kreditupplysningar fanns tillgängliga för alla på internet. Kreditupplysningsföretagen har dessutom begränsat möjligheten att ta del av informationen genom att det krävs en krypteringsnyckel för att få tillgång till uppgifterna på USB-minnet. Då det saknas en analys av problemet blir det dock svårt, för att inte säga omöjligt, att göra en seriös intresseavvägning mellan intrånget i den personliga integriteten å ena sidan och rätten att meddela uppgifter enligt grundlagen å andra sidan.

Sammanfattningsvis anser Journalistförbundet inte att förändringarna är förenliga med grundlagen. Vi ifrågasätter också varför dessa förändringar förslås utan att det gjorts en utredning av hur omfattande problemet faktiskt är. Avsaknaden av problemanalys medför att den nödvändiga intresseavvägningen mellan skyddet för den personliga integriteten och begränsningen av yttrandefriheten inte kan göras.

Med vänlig hälsning
SVENSKA JOURNALISTFÖRBUNDET

Jonas Nordling
Förbundsordförande

³ Målnummer i Förvaltningsrätten i Stockholm: 14578-11.

⁴ Målnummer i Kammarrätten i Stockholm: 8237-12.

⁵ Prop. 2009/10:151 sid 14 f.

⁶ Ds 2013:27 sid 19.